

ЧАСТИНА ПЕРША

1915—1917, МЕГГІ

1

Восьмого грудня 1915 року Меггі Клірі святкувала свій четвертий день народження. Прибравши зі столу тарілки після сніданку, мати мовчки тицьнула їй коричневий паперовий пакунок і наказала вийти надвір. Тож Меггі присіла за ялівцевим кущем біля парадного в'їзду й почала нетерпляче сіпати та смикати. Маленькі пальці були слабкі й незграбні, а папір — товстий і цупкий; від нього йшов легенький запах універмагу містечка Вахіне¹, а це свідчило, що предмет у пакунку був — о, диво! — придбаний за гроші, а не передарований чи зроблений власноруч.

У кутку пакунка блиснуло щось золотисте, і Меггі з новою силою взялася за папір, заповзято лушчачи його довгими нерівними смужками.

— Агнеса! Ой, та це ж Агнеса! — замилювалася вона і кліпнула, оглядаючи ляльку, що лежала в пошматованому паперовому кубельці.

То й справді було диво. У Вахіне Меггі була лише раз у житті, й то давним-давно, ще минулого травня, бо

¹ Дівчина (полінезійською). (Тут і далі прим. пер.)

вона була слухняною дівчинкою. Але, сидячи високо в тарантасі поруч із матір'ю й намагаючись поводитися зразково, вона не змогла побачити багато через власне хвилювання й радісне збудження. Та все ж вона помітила Агнесу — красуню ляльку на полиці універмагу, вбрану в кринолін із рожевого атласу, рясно оздобленого мереживними рюшами. І одразу ж охрестила її Агнесою, бо не знала іншого імені, достатньо елегантного для такого незрівнянно чудесного створіння. Упродовж наступних місяців Меггі згадувала Агнесу, однак ні на що не сподівалася: власної ляльки Меггі не мала, а про те, що ляльок вигадали саме для маленьких дівчаток, вона ще не знала. Меггі бавилася свищиками, рогатками та подряпанними солдатами, що стали непотрібними її братам; її руки часто були брудними, а черевички — у багнюці. Їй навіть на думку не спадало, що Агнеса призначена для гри. Погладивши складки яскраво-рожевої сукні, прекраснішої за будь-яку з тих, що бачила на живих жінках, Меггі обережно підняла Агнесу. Лялька мала шарнірні руки й ноги, які поверталися навсібіч; навіть шия й талія й ті були на шарнірах. Всіяне перлинами золотисте волосся Агнеси було елегантно укладене високою зачіскою в стилі помпадур; із-під легкої, як піна, мереживної хустки, скріпленої брошкою з перлами, видніла впадинка між блідими грудьми. Ретельно розфарбоване порцелянове обличчя навмисне не вкрили глянцем, щоб надати тонко підфарбованій «шкірі» природної матової текстури. З-під вій зі справжнього волосся поблискували блакитні очі, навдивовижу схожі на очі живої людини — з темно-блакитним забарвленням райдужних оболонок. Меггі виявила, що, коли

нахилити ляльку горілиць, вона заплющить очі. На трохи підрум'яненій щоці видніла родимка, а крізь злегка розтулені темно-червоні губи Агнеси проглядали маленькі білі зубки. Мергі сіла, схрестивши ноги, вместилася зручніше, обережно поклала ляльку собі на коліна й дивилася на неї.

Вона так і сиділа за кущем ялівця, коли з'явилися Джек і Г'юї. Вони йшли, човгаючи по траві, що лишилася попід парканом — там, де її незручно косити. Волосся Мергі було типовим маячком Клірі: всім дітям їхньої родини, за винятком Френка, дісталася в кару чуприна з рудуватим відтінком. Джек підштовхнув брата й вишкірився. Вони розійшлися в різні боки, вдаючи з себе поліціантів, що вистежують утеклого маорі. Та Мергі, яка сиділа, тихенько щось мугикаючи, не почула їх, бо була надто захоплена Агнесою.

— Що там у тебе таке, Мергі? — гукнув Джек, підстрибнувши до сестри. — Нумо покажи!

— Еге ж — покажи! — хихикнув Г'юї, заходячи з протилежного боку.

Мергі міцно притиснула ляльку до грудей і похитала головою.

— Ні, вона моя! Мені її на день народження подарували!

— Покажи її нам, ну! Ми просто хочемо поглянути на неї. — Радість і гордість узяли гору, і Мергі показала братам ляльку. — Погляньте, яка вона гарна! Її звуть Агнеса.

— Агнеса... Агнеса? — здивовано перепитав Джек, удавши, що мало не вдавився від огиди. — Яке сентиментальне й сопливе ім'я! Чому ж ти не назвала її Маргарет або Бетті?

— Тому що вона Агнеса!

Тут Г'юї помітив шарнір на ляльковому зап'ястку й аж присвиснув.

— Ти диви, Джеку, вона руками рухати може!

— Як це? Ану подивимося!

— Ні! — скрикнула Меррі й знову притиснула до себе ляльку. — Ні! Ви її зламаєте! Ой, Джеку, не забирай її, бо ти ж її зламаєш!

— Тьху на тебе! — Його брудні засмаглі руки міцними лещатами стисли зап'ясток Меррі. — А «кропивки» не хочеш? І не скигли, бо розповім Бобу. — З цими словами Джек крутнув її шкіру в протилежних напрямках так, що та аж побіліла від натягу, а Г'юї вхопив ляльку за спідницю і смикнув. — Ану віддай, бо зроблю посправжньому боляче!

— Ні, Джеку, будь ласка, не треба! Ти ж її зламаєш, я знаю, що зламаєш! Благаю, не чіпай її! Не забирай ляльку, будь ласка! — Попри сильний біль у зап'ясті, вона не відпускала Агнеси, пхикала і хвицала ногами.

— Ось вона! — вигукнув Г'юї, коли лялька вислизнула з-під схрещених рук Меррі.

Заволодівши здобиччю, Джек та Г'юї захопилися нею не менше за Меррі — відразу ж стягнули з неї сукенку, спідниці та довгі розцяцьковані підштаники. Агнеса лежала гола, а хлопці смикали та крутили її навсібіч, скільки фантазії вистачало: то ногу їй заведуть за спину аж до потилиці, то повернуть голову так, що лялька втуплювалася очима у власну спину. Меррі стояла й плакала, але вони на те не зважали; дівчинці навіть не спадало на думку гукати на допомогу, бо в родині Клірі той, хто не міг за себе постояти, не мусив розраховувати на поміч та симпатію. Це стосувалося й дівчат.

Ляльчине золотисте волосся розкуйовдилося, а перлини, блиснувши на сонці, полетіли в траву й погубилися там. Запилений черевик безжально втоптав кинуту сукню, вимазавши її атлас ковальським мастилом. Меггі стояла навколішки й похапцем збирала мініатюрні одєжинки, щоб хлопці не завдали їм ще більшої шкоди, а потім нишпорили між стеблами трави там, де впали перлини. Сльози сліпили її, а душу переповнювало ще незнане відчуття горя, бо до цього дня вона не мала нічого, за чим можна було б горювати.

Френк випростався й кинув підкову, а та з сичанням впала в холодну воду. Останніми днями спина не боліла, тож, мабуть, він таки звик до ковальської роботи. Його батько зауважив би, що на це пішло чимало часу — аж пів року роботи в кузні. Та Френк краще розумів, скільки часу минуло, відтоді як він дізнався, що таке горно та ковадло: він міряв час не хвилинами та годинами, а ненавистю та огидою. Кинувши молот у спеціальний ящик, він тремтливою рукою відкинув із чола пасмо прямого чорного волосся і стягнув через голову старий шкіряний фартух. Його сорочка лежала в кутку на копиці соломи. Важкими кроками він рушив туди й на якусь мить зупинився, втупившись широко розкритими немиготливими очима в тріснуту стіну сараю так, наче її перед ним не було.

Він був по-підлітковому худорлявий і малий на зріст — не вищий за п'ять футів три дюйми, але завдяки роботі з молотом його плечі вже огорнули тверді горбики м'язів; бліда й бездоганно чиста шкіра поблискувала потом. У його чорних очах та чорному волоссі вгадувався чужорідний відтінок, а повногубий рот та широкий ніс вирізняли його з родини Клірі: у жилах Френкової матері текла кров предків-маорі, і в ньому вона далася